

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7050-10

meddelad i Stockholm den 12 maj 2011

SÖKANDE

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening
c/o AA

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 14 oktober 2010, M2010/2072/F/P, avseende överklagande i fråga om detaljplan för del av Norra Djurgårdsstaden, västra delen, i stadsdelarna Hjorthagen och Norra Djurgården i Stockholm, Stockholms kommun, se bilaga

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår yrkandet om att målet ska förklaras vilande.

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

YRKANDEN M.M.

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening ansöker om rättsprövning och yrkar att detaljplanen ska upphävas. Föreningen yrkar vidare att målet ska

Dok.Id 104743

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

förklaras vilande i avvaktan på ett ställningstagande från Europeiska kommissionen.

Föreningen åberopar vad som anförts hos regeringen och anför bl.a. följande. Detaljplanen medför intrång i och påtaglig skada på nationalstadsparken. Enligt den karta som finns i prop. 1994/95:3 hamnar den nya bebyggelsen delvis inom parken. Ungefär halva planområdet består av Gärdets viktiga spridningskorridor mellan norra och södra Djurgården. Grönstråket försvagas kraftigt och djurens väg genom området blir i stort sett obefintlig. Bebyggelsen läggs i ett område med fridlysta och utrotningshotade djur. Det gröna landskapet mot nationalstadsparken försvinner från västra Hjorthagsparken och riksintresset Abbessinien förkrymps. Det är inte korrekt att planområdet i huvudsak använts för industriändamål. Det är inte heller riktigt att det inom delar av området bedrivs handel. En miljökonsekvensbeskrivning för planen borde ha gjorts och dessutom en (särskild) sådan för projektet med rening m.m. Det torde stå klart att detaljplanen inte är i överensstämmelse med den Europeiska landskapskonventionen. Då föreningen begärt Europeiska kommissionens prövning bör målet vilandeförklaras i avvaktan på ett ställningstagande därifrån.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Lagen om rättsprövning av vissa regeringsbeslut m.m.

Enligt 2 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en miljöorganisation som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken ansöka om rättsprövning av sådana tillståndsbeslut av regeringen som omfattas av artikel 9.2 i konventionen den 25 juni 1998 om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen). Enligt 7 § rättsprövningslagen ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på

det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte, om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Något skäl för att uppskjuta rättsprövningen med hänsyn till den prövning som begärts hos Europeiska kommissionen har inte visats föreligga. Begäran om vilandeförklaring av målet ska därför avslås.

Skada på riksintressen

Syftet med den aktuella detaljplanen är att möjliggöra bebyggelse för i huvudsak bostadsändamål på mark som, enligt planbeskrivningen, tidigare använts för industriändamål. Planen omfattar bostadsbebyggelse i nio kvarter och totalt ca 1 250 lägenheter. Planområdet ansluter i västlig riktning mot nationalstadsparken. Sökanden har anfört att detaljplanen delvis får anses omfatta mark inom nationalstadsparken och påverkar parken främst på det sättet att de biologiska spridningsvägarna skadas.

Av 2 kap. 1 § andra stycket plan- och bygglagen (1987:10), PBL, framgår att bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid planläggning. I 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken föreskrivs bl.a. att mark- och vattenområden

som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdenas naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Enligt andra stycket ska områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövården eller friluftslivet skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

I 4 kap. 1 § första stycket miljöbalken föreskrivs att de områden som anges i 2–8 §§, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet är av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt 2–8 §§ och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Nationalstadsparken är i sin helhet ett riksintresse. Inom en nationalstadspark får enligt 4 kap. 7 § miljöbalken ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.

Enligt planbeskrivningen ligger detaljplaneområdet utanför nationalstadsparkens gränser. Högsta förvaltningsdomstolen har i ett tidigare rättsprövningsmål avseende ett närliggande planområde uttalat att domstolen är bunden av de gränser för nationalstadsparken som kommunen lagt fast (avgörande den 4 februari 2011 i mål nr 3663-10). 4 kap. 1 § miljöbalken innebär emellertid att prövningen ska omfatta även ingrepp i miljön utanför de riksintressanta områdena, om ingreppen påtagligt kan skada områdenas natur- och kulturvärden (jfr Högsta förvaltningsdomstolens angivna avgörande).

Av utredningen framgår att Norra Djurgården och Södra Djurgården är kärnområden för biologisk mångfald inom nationalstadsparken och att

Mål nr
7050-10

planområdet ligger inom en betydelsefull spridningszon mellan dessa. En naturmiljöutredning har gjorts för att bedöma detaljplanens konsekvenser från ekologisk synpunkt och behovet av anpassningar och förändringar av bebyggelsen. Detaljplanens utformning har anpassats efter de förslag som lagts fram om åtgärder för att minska hindren för spridning av djur och växter. Bl.a. ska nya grönområden och grönstråk anläggas och bebyggelsens omfattning har minskats i förhållande till tidigare planering för området. Högsta förvaltningsdomstolen finner att utredningen inte ger stöd för att regeringens bedömning är felaktig, och att detaljplanen således såvitt framgår kan genomföras utan påtaglig skada på nationalstadsparkens värden.

Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt 5 kap. 18 § andra stycket PBL i tillämplig lydelse ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas, om detaljplanen medger en användning av mark eller av byggnader eller andra anläggningar som innebär en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Miljökonsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

I målet finns en särskild redovisning som beskriver miljökonsekvenserna av detaljplanen. Högsta förvaltningsdomstolen finner inte att sökanden visat eller att det annars framgår att redovisningen inte uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen. Regeringens beslut i denna del strider därför inte mot någon rättsregel på det sätt som sökanden gjort gällande.

Landskapskonventionen

Den Europeiska landskapskonventionen trädde för Sveriges del i kraft den 1 maj 2011. Redan av detta förhållande följer att konventionen inte kan ha den verkan att regeringens klandrade beslut strider mot någon rättsregel.

Sammanfattande bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen finner att det i målet inte framkommit att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i planärenden eller att det vid handläggningen förekommit något annat fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Mats Melin

Gustaf Sandström

Lennart Hamberg

Anna-Karin Lundin

Anita Saldén Enérus

Karin Königsson

Föredragande justitiesekreterare

Avd I

Föredraget 2011-04-06